EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 19.6.2024
COM(2024) 611 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Chorvatska

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 611 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Chorvatska

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97[1], a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241[2], kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný EU. V souladu s prioritami evropského semestru pomáhá dosáhnout hospodářského a sociálního oživení a provést udržitelné reformy a investice, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Také pomáhá posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci EU a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv.

(2) Nařízení o plánu REPowerEU[3] přijaté dne 27. února 2023 má za cíl ukončit závislost EU na dovozu fosilních paliv z Ruska. To by pomohlo dosáhnout energetické

---

[1] Úř. věst. L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

[3] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení

bezpečnosti a diverzifikovat dodávky energií v EU a vedlo by k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, k zvýšení kapacity pro ukládání energie a k zlepšení energetické účinnosti. Chorvatsko doplnilo do svého národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU.

(3) Dne 16. března 2023 vydala Komise sdělení „Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030“[4] s cílem poskytnout informace pro účely politického rozhodování a vytvořit rámcové podmínky pro zvýšení růstu. Podle sdělení stojí konkurenceschopnost na devíti vzájemně se posilujících stimulech. Těmito stimuly jsou mimo jiné přístup k soukromému kapitálu, výzkum a inovace, vzdělávání a dovednosti a jednotný trh, které představují zásadní politické priority, aby reformy a investice mohly řešit současné výzvy v oblasti produktivity a budovat dlouhodobou konkurenceschopnost EU a jejích členských států. Dne 14. února 2024 navázala Komise na toto sdělení výroční zprávou o jednotném trhu a konkurenceschopnosti[5]. Zpráva podrobně popisuje silné stránky a výzvy evropského jednotného trhu v oblasti konkurenceschopnosti a sleduje vývoj v uplynulém roce pomocí devíti faktorů konkurenceschopnosti.

(4) Dne 21. listopadu 2023 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu 2024[6], jež zahájila cyklus evropského semestru koordinace hospodářských politik pro rok 2024. Priority analýzy v rámci čtyř rozměrů konkurenceschopné udržitelnosti potvrdila 22. března 2024 Evropská rada. Dne 21. listopadu 2023 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování 2024, ve které není Chorvatsko uvedeno mezi členskými státy, jež by mohly být postiženy nerovnováhami nebo by u nich takové postižení mohlo hrozit a u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Chorvatska na rok 2024. Komise taktéž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které Rada přijala dne 12. dubna 2024, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2024, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv a kterou Rada přijala dne 11. března 2024.

(5) Dne 30. dubna 2024 vstoupil v platnost nový rámec správy ekonomických záležitostí EU. Zmiňovaný rámec zahrnuje nové nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97. Zahrnuje rovněž pozměněné nařízení (ES) č. 1467/97 o provádění postupu při nadměrném schodku a pozměněnou směrnici 2011/85/EU o rozpočtových rámcích členských států[7]. Cíle nového rámce představuje udržitelnost veřejného dluhu a udržitelný a inkluzivní růst prostřednictvím postupné fiskální konsolidace a reforem a investic. Prosazuje odpovědnost členských států, více se zaměřuje na střednědobý horizont a stanoví rovněž účinnější a soudržné

(EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

4 COM(2023) 168 final.

5 COM(2024) 77 final

6 COM(2023) 901 final.

7 Nařízení Rady (EU) 2024/1264 ze dne 29. dubna 2024, kterým se mění nařízení (ES) č. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) a směrnice Rady (EU) 2024/1265 ze dne 29. dubna 2024, kterou se mění směrnice 2011/85/EU o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (Úř. věst. L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

vymáhání. Každý členský stát by měl předložit Radě a Komisi národní střednědobý fiskálně-strukturální plán. Národní střednědobé fiskálně-strukturální plány obsahují fiskální, reformní a investiční závazky členského státu na plánovací horizont čtyř let nebo pěti let v závislosti na obvyklé délce volebního období v daném státě. Dráha čistých výdajů[8] v rámci národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánů by měla být v souladu s požadavky nařízení (EU) 2024/1263 včetně požadavků na to, aby byl veřejný dluh nejpozději do konce období korekce uveden na věrohodně sestupnou dráhu nebo aby na této dráze setrval, případně aby zůstal na obezřetné úrovni pod hodnotou 60 % HDP a aby se schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížil pod referenční hodnotu 3 % HDP, případně aby se pod touto hodnotou udržel. Pokud se členský stát zaváže k příslušnému souboru reforem a investic v souladu s kritérii stanovenými v nařízení (EU) 2024/1263, může být období korekce prodlouženo, a to nejvýše o tři roky. Za účelem podpory přípravy těchto plánů má Komise dne [21. června] 2024 poskytnout členským státům pokyny k obsahu plánů a následných výročních zpráv o pokroku, které budou povinny předložit, a v souladu s článkem 5 nařízení (EU) 2024/1263 jim předá technické pokyny k fiskálním korekcím (referenční trajektorie a případně technické informace). Členské státy by měly předložit své střednědobé fiskálně-strukturální plány do 20. září 2024 s výjimkou případů, kdy se členský stát a Komise dohodnou na přiměřeném prodloužení této lhůty. Členské státy by měly zajistit zapojení svých vnitrostátních parlamentů a konzultace s nezávislými fiskálními institucemi, sociálními partnery a případně dalšími vnitrostátními zúčastněnými stranami.

(6) V roce 2024 se evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik nadále vyvíjí v souladu s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány pomáhají účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních letech, nebo významnou část těchto výzev. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019, 2020, 2022 a 2023 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241.

(7) Dne 14. května 2021 předložilo Chorvatsko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 28. července 2021 přijala Rada rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Chorvatska[9], které bylo dne 8. prosince 2023 změněno s ohledem na čl. 18 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 za účelem aktualizace maximálního finančního příspěvku na nevratnou finanční podporu a za účelem začlenění kapitoly

[8] Čisté výdaje podle definice v článku 2 nařízení Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Čistými výdaji se rozumí veřejné výdaje očištěné o i) úrokové výdaje, ii) diskreční opatření na straně příjmů, iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií, v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

[9] Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 28. července 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Chorvatska (10687/2021).

REPowerEU[10]. Uvolnění splátek je podmíněno rozhodnutím Komise přijatým v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, že Chorvatsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

(8) Dne 19. června 2024 zveřejnila Komise zprávu o Chorvatsku[11] pro rok 2024. Posoudila pokrok, který Chorvatsko učinilo při plnění příslušných doporučení, jež pro něj přijala Rada v letech 2019 až 2023, a zhodnotila, jak Chorvatsko provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Chorvatsku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a na nové a vznikající výzvy. Posoudila rovněž pokrok Chorvatska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů EU v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(9) Na základě údajů potvrzených Eurostatem[12] se saldo veřejných financí Chorvatska snížilo z přebytku ve výši 0,1 % HDP v roce 2022 na schodek ve výši 0,7 % v roce 2023, zatímco veřejný dluh klesl z 67,8 % HDP na konci roku 2022 na 63,0 % na konci roku 2023.

(10) Dne 12. července 2022 Rada Chorvatsku doporučila[13] přijmout v roce 2023 opatření k zajištění toho, aby byl růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky[14], a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Chorvatsku bylo doporučeno, aby se připravilo na přizpůsobování běžných výdajů vyvíjející se situaci. Chorvatsku bylo též doporučeno rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie. V roce 2023 bylo podle odhadů Komise nastavení fiskální politiky[15] v kontextu vysoké inflace expanzivní ve výši 3,0 % HDP. Příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky v roce 2023 měl expanzivní povahu v rozsahu 1,3 % HDP. To zahrnuje zvýšení nákladů na cílená mimořádná podpůrná opatření pro domácnosti a podniky, které jsou nejvíce ohroženy prudkými nárůsty cen energií,

---

10 Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 8. prosince 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 28. července 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Chorvatska (15834/2023).

11 SWD(2024) 611 final.

12 Eurostat – Euroindikátory, 22.4.2024.

13 Doporučení Rady ze dne 12. července 2022 k národnímu programu reformem Chorvatska a *stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Chorvatska z roku 2022*, Úř. věst. C 334, 1.9.2022, s. 88.

14 Podle jarní prognózy Komise z roku 2024 se střednědobý růst potenciálního produktu Chorvatska v roce 2023, který se používá k měření nastavení fiskální politiky, odhaduje na 11,6 % v nominálním vyjádření, a to na základě desetileté průměrné míry skutečného potenciálu růstu a deflátoru HDP pro rok 2023.

15 Nastavení fiskální politiky je definováno jako míra roční změny základní rozpočtové pozice vládního sektoru. Jeho cílem je posoudit ekonomické impulsy plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány na vnitrostátní úrovni, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů bez započtení diskrečních opatření na straně příjmů (a bez dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19) a včetně výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie. Záporné (kladné) znaménko ukazatele indikuje expanzivní (restriktivní) fiskální politiku.

o 0,1 % HDP. Tento expanzivní příspěvek čistých primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 je proto pouze z části způsoben cílenou mimořádnou podporou domácností a podniků, které jsou nejvíce ohroženy prudkým nárůstem cen energií. Expanzivní růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení diskrečních opatření na straně příjmů) byl rovněž způsoben necílenými mimořádnými opatřeními v oblasti energetiky a trvalým růstem mezd ve veřejném sektoru a sociálních dávek. Růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 nebyl v souladu s doporučením Rady. Výdaje financované z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU činily v roce 2023 3,4 % HDP. Vnitrostátně financované investice činily v roce 2023 3,6 % HDP, což představovalo nárůst o 1,4 procentního bodu oproti roku 2022. Chorvatsko financovalo prostřednictvím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU i další investice. Chorvatsko financovalo veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, jako je energetická renovace budov, výroba biopaliv a vodíku, vodohospodářská a kanalizační infrastruktura, elektrizační a plynárenská infrastruktura, digitalizace veřejné správy, investice do digitální diagnostiky a vybavení v nemocnicích a podpora zelené a digitální transformace podnikatelského sektoru, které jsou částečně financovány z Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů EU.

(11) Jarní prognóza Komise z roku 2024 předpokládá růst reálného HDP o 3,3 % v roce 2024 a o 2,9 % v roce 2025 a inflaci měřenou HISC na úrovni 3,5 % v roce 2024 a 2,2 % v roce 2025.

(12) Jarní prognóza Komise z roku 2024 dále na rok 2024 předpovídá schodek veřejných financí ve výši 2,6 % HDP, zatímco poměr veřejného dluhu k HDP by se měl dle prognózy do konce roku 2024 snížit na 59,5 %. Zvýšení schodku v roce 2024 odráží především další nárůst výdajů v důsledku nové reformy mezd ve veřejném sektoru, další zvýšení důchodů a sociální pomoci a vysoký nárůst investic financovaných z vnitrostátních zdrojů. Snížení poměru veřejného dluhu k HDP v roce 2024 navzdory expanzivnímu nastavení fiskální politiky je způsobeno účinkem stále silného růstu HDP jako jmenovatele a vnitřní dynamikou dluhu snižující dluh. Ta zahrnuje částečné použití rezerv z vkladů na splacení části dluhu v roce 2024 (poté, co byly v roce 2023 vykázány vyšší vklady z důvodu předfinancování části budoucích splátek dluhu) a účetní transakce podle metodiky ESA v návaznosti na dodávku vojenských letounů, které byly uhrazeny v předchozích letech. Podle odhadů Komise se předpokládá, že v roce 2024 bude mít nastavení fiskální politiky expanzivní povahu a dosáhne 1,2 % HDP.

(13) Podle jarní prognózy Komise z roku 2024 se očekává, že výdaje ve výši 1,2 % HDP v roce 2024 budou financovány z nevratné podpory („grantů“) z Nástroje pro oživení a odolnost, přičemž v roce 2023 se jednalo o 0,7 % HDP. Výdaje financované z grantů Nástroje pro oživení a odolnost umožní vysoce kvalitní investice a reformy zaměřené na zvýšení produktivity bez přímého dopadu na saldo veřejných financí a veřejný dluh Chorvatska. Podle jarní prognózy Komise z roku 2024 se očekává, že výdaje ve výši 0,3 % HDP v roce 2024 budou zajištěny úvěry z Nástroje pro oživení a odolnost, přičemž v roce 2023 se jednalo o 0,1 % HDP.

(14) Dne 14. července 2023 Rada Chorvatsku doporučila[16] zajistit obezřetnou fiskální politiku, zejména omezením nominálního nárůstu čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů[17] v roce 2024 nejvýše na 5,1 %. Členské státy byly vyzvány, aby při plnění rozpočtů na rok 2023 a při přípravě návrhů rozpočtových plánů na rok 2024 zohlednily skutečnost, že Komise navrhne Radě zahájení postupů při nadměrném schodku na základě porušení referenční hodnoty schodku podle údajů o plnění rozpočtu za rok 2023. Podle jarní prognózy Komise z roku 2024 mají čisté primární výdaje Chorvatska financované z vnitrostátních zdrojů v roce 2024 dle předpokladu růst tempem 14,4 %, což je nad doporučenou maximální hodnotou tempa růstu. Toto překročení doporučeného maximálního tempa růstu čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů odpovídá 3,6 % HDP v roce 2024. Hrozí tedy, že to nebude v souladu s tím, co doporučila Rada.

(15) Rada Chorvatsku rovněž doporučila, aby v letech 2023 a 2024 co nejdříve zrušilo platná mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky a využilo související úspory ke snížení schodku veřejných financí. Rada upřesnila, že pokud by opětovné zvyšování cen energií vyžadovalo nová podpůrná opatření nebo pokračování těch stávajících, mělo by Chorvatsko zajistit, aby se daná opatření zaměřovala na ochranu zranitelných domácností a podniků, aby byla fiskálně přijatelná a aby zachovávala pobídky k úsporám energie. Podle jarní prognózy Komise z roku 2024 jsou čisté rozpočtové náklady[18] na mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky odhadovány na 1,9 % HDP v roce 2023 a podle projekce by měly v roce 2024 činit 0,6 % HDP a v roce 2025 0,0 % HDP. Zejména opatření na zastropování cen elektřiny a plynu zůstanou dle předpokladu platná do konce září 2024. Pokud by související úspory byly využity ke snížení schodku veřejných financí, jak doporučila Rada, tyto projekce by v roce 2024 znamenaly fiskální korekci ve výši 1,3 % HDP, přičemž příspěvek čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů [19]k nastavení fiskální politiky bude mít v uvedeném roce expanzivní povahu a bude činit 2,2 % HDP. Nepředpokládá se, že mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky budou v letech 2023 a 2024 co nejdříve zrušena. Hrozí tedy, že to nebude v souladu s tím, co doporučila Rada. Navíc se nepředpokládá, že související úspory budou plně využity ke snížení schodku veřejných financí. Zde také hrozí, že to nebude v souladu s doporučením Rady. Rozpočtové náklady na mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky zaměřená na ochranu zranitelných domácností a podniků jsou pro rok 2024 odhadovány na 0,1 % HDP (v roce 2023 na 0,4 %), přičemž u jejich části ve výši 0,1 % HDP je zachováván cenový signál ke snížení poptávky po energii a ke zvýšení energetické účinnosti (0,3 % v roce 2023).

---

16 Doporučení Rady ze dne 14. července 2023 k národnímu programu reforem Chorvatska na rok 2023 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Chorvatska z roku 2023, Úř. věst. C 312, 1.9.2023, s. 97.

17 Čisté primární výdaje se určují jako výdaje financované z vnitrostátních zdrojů očištěné o i) diskreční opatření na straně příjmů, ii) úrokové výdaje, iii) výdaje na cyklickou nezaměstnanost a iv) jednorázová a jiná dočasná opatření.

18 Tento údaj představuje výši ročních rozpočtových nákladů na daná opatření, na straně příjmů i výdajů a v příslušných případech po očištění o příjmy z daní z neočekávaných zisků dodavatelů energie.

19 Tento příspěvek se měří změnou primárních výdajů vládních institucí, po očištění o i) inkrementální rozpočtový dopad diskrečních opatření na straně příjmů, ii) jednorázové výdaje, iii) výdaje na cyklickou nezaměstnanost a iv) výdaje financované z nevratné podpory (grantů) v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU, ve vztahu ke střednědobému (desetiletému) průměrnému potenciálnímu nominálnímu růstu HDP, vyjádřenou v poměru k nominálnímu HDP.

(16) Rada Chorvatsku rovněž doporučila zachovat veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využívání grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace. Podle jarní prognózy Komise z roku 2024 se veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů zvýší v roce 2024 na 4,5 % HDP oproti 3,6 % HDP v roce 2023. To je v souladu s tím, co doporučila Rada. Veřejné výdaje financované z příjmů z fondů EU, včetně grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, měly podle očekávání v roce 2024 klesnout na 2,3 % HDP z 3,4 % HDP v roce 2023. Tento pokles je způsoben koncem programového období 2014–2020 u strukturálních fondů EU, pro něž byly k dispozici prostředky až do roku 2023.

(17) Jarní prognóza Komise z roku 2024 předpovídá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky a na základě předpokladu nezměněné politiky schodek veřejných financí ve výši 2,6 % HDP v roce 2025. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2025 snížit na 59,1 %.

(18) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) a s přílohou V kritériem 2.2 nařízení (EU) 2021/241 zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Očekává se, že tyto reformy a investice pomohou účinně řešit všechny výzvy identifikované v příslušných doporučeních pro Chorvatsko nebo jejich významnou část. Pro podporu dlouhodobé konkurenceschopnosti Chorvatska prostřednictvím zelené a digitální transformace a pro současné zajištění sociální spravedlnosti je v tomto napjatém časovém rámci nezbytné, aby byl plán včetně kapitoly REPowerEU prováděn rychle a účinně. Pro splnění závazků plánu do srpna 2026 je nezbytné, aby Chorvatsko pokračovalo v provádění reforem a urychlilo investice tím, že bude řešit rizika zpoždění a zároveň zajistí silnou správní kapacitu. V důsledku vysoké koncentrace investic ke konci období provádění plánu pro oživení a odolnost by se mohly objevit problémy s absorpcí. Udržování dostatečně silné úrovně koordinace mezi různými úrovněmi správy by tato rizika snížilo, protože by zajistilo efektivní správu a usnadnilo včasnou realizaci projektů. Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost, je i nadále nezbytné do procesu systematicky zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.

(19) V rámci přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období je Chorvatsko v souladu s článkem 18 nařízení (EU) 2021/1060 povinno do března 2025 přezkoumat každý program a zohlednit mimo jiné výzvy uvedené v doporučeních pro jednotlivé země na rok 2024, jakož i svůj vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu. Tento přezkum je základem pro konečné přidělení finančních prostředků EU zahrnutých do každého programu. Chorvatsko sice dosáhlo pokroku v provádění politiky soudržnosti a evropského pilíře sociálních práv, ale problémy přetrvávají a stále existují značné regionální rozdíly mezi hlavním městem a zbytkem Chorvatska, pokud jde o produktivitu práce, úroveň investic a zaměstnanost. Zásadní význam má urychlení provádění programů politiky soudržnosti společně s posílením správní kapacity na všech úrovních veřejné správy. Priority schválené v programech jsou i nadále relevantní. Kromě opatření v oblasti správní kapacity je důležité urychleně realizovat investice do výzkumu a vývoje mimo region hlavního města. Je také nutné usnadnit přechod na klimaticky neutrální hospodářství prováděním územních plánů spravedlivé transformace, řešením energetické chudoby a vytvářením energetických komunit. Prioritou i nadále zůstává zlepšení sběru odpadů a nakládání s nimi. Je nezbytné podporovat aktivní politiky trhu práce, prohlubování dovedností a změny kvalifikace s

ohledem na individuální vzdělávací účty, podporovat deinstitucionalizaci a investovat do přiměřených a cenově dostupných komunitních sociálních služeb. Chorvatsko by mohlo využít iniciativu Platformy strategických technologií pro Evropu[20] ke změně své konkurenceschopnosti prostřednictvím investic do digitálních technologií a hlubokých inovací, čistých technologií a technologií účinně využívajících zdroje, biotechnologií a výroby léčiv.

(20) Kromě hospodářských a sociálních problémů, které řeší plán pro oživení a odolnost a další fondy EU, čelí Chorvatsko několika dalším problémům v souvislosti s přístupem k různým zdrojům financování a podporou kapitálových trhů, nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi na trhu práce a roztříštěností veřejných institucí, které provádějí výzkum, vývoj a inovace.

(21) Nebankovní financování v Chorvatsku je i nadále nedostatečně rozvinuté. Kapitalizace akciového trhu a úroveň emisí dluhových a kapitálových nástrojů výrazně zaostávají za průměrem EU. Aktivity na trhu soukromého a rizikového kapitálu vykazují omezené pozitivní trendy. Nízká důvěra v alternativní zdroje financování a jejich nedostatečná atraktivita představují další překážku přesunu soukromých úspor na kapitálový trh a rozvoje trhu s cennými papíry. Konkurenceschopnější investiční prostředí lze podpořit zvýšením schopnosti inovativních malých a středních podniků dosáhnout připravenosti pro uvedení na trh a přilákat investory. Opatření, která usnadňují přímou účast drobných investorů na trzích dluhopisů a akcií a řeší překážky pro investory související s daněmi, by dále posílila úlohu tržního financování.

(22) Pozitivní trendy na chorvatském trhu práce pokračují, avšak přetrvává zde nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi. To zhoršuje nedostatek pracovních sil a zároveň omezuje růst produktivity. Nedostatek pracovních sil se projevuje zejména ve stavebnictví, cestovním ruchu a v některých oblastech průmyslu. Míra zaměstnanosti je i přes dosažená zlepšení stále nízká, zejména u pracovníků s nízkou kvalifikací. Roste počet neaktivních lidí mezi osobami ve věku 15–29 let, které nejsou zaměstnány ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy. Omezená dostupnost zařízení předškolního vzdělávání a péče a odpovídající deinstitucionalizované dlouhodobé péče brání účasti na trhu práce, zejména v případě žen. To zvyšuje nedostatek pracovních sil a brání plnému využití domácí pracovní síly za situace nepříznivého demografického vývoje. Nedostatek učitelů fyziky a matematiky ovlivňuje základní dovednosti a výsledky Programu pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA) a brání získávání pokročilejších dovedností, zlepšování míry dosaženého terciárního vzdělání (která patří k nejnižším v EU), zvyšování počtu studentů v přírodovědných, technologických, inženýrských a matematických oborech (STEM) a inovační schopnosti hospodářství. Účast na programech vzdělávání dospělých je velmi omezená. V důsledku toho považují podniky dostupnost kvalifikovaných pracovníků za jednu z hlavních překážek investic. Chorvatsko provádí investice a reformy v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné v rámci plánů pro oživení a odolnost a politiky soudržnosti, s cílem zlepšit nabídku kvalifikovaných pracovníků a sladit programy s potřebami trhu práce. Existuje však potřeba i prostor zintenzivnit toto úsilí úpravou stávajících opatření a zavedením individuálních vzdělávacích účtů, aby se vzdělávání dospělých stalo atraktivnějším a dostupnějším, a to i pro neaktivní obyvatelstvo v produktivním věku a zahraniční pracovníky. Zvýšené úsilí je třeba

[20] Nařízení (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP).

věnovat také rozvoji dovedností nezbytných pro urychlení přechodu na oběhové hospodářství, a to jak v rámci vzdělávacího systému, tak na trhu práce.

(23) Výkonnost Chorvatska v oblasti výzkumu a inovací vykazuje i nadále pozitivní trendy. Dalšímu pokroku však do jisté míry brání značně roztříštěné prostředí veřejných institucí pro výzkum, vývoj a inovace mezi veřejnými výzkumnými institucemi a fakultami v rámci univerzit. Velký počet a roztříštěnost těchto institucí brání zejména efektivitě a omezuje prostor pro spolupráci a předávání znalostí, a to i mezi podniky a akademickou obcí. Chorvatsko provádí reformy v rámci plánu pro oživení a odolnost s cílem snížit počet veřejných výzkumných institucí. Bylo by však prospěšné zvýšit rozsah, ambice i tempo provádění těchto snah. Podíl výdajů podniků na výzkum a vývoj a využívání inovačních programů ze strany podniků navíc i nadále zůstává výrazně pod průměrem EU, což vede k celkovému poklesu výkonnosti.

(24) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2024 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se hospodářské politiky eurozóny, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. K provedení prvního, druhého, třetího a čtvrtého doporučení pro eurozónu přispívají v případě Chorvatska doporučení č. 1, 2 a 3.

DOPORUČUJE Chorvatsku v období 2024–2025:

1. Včas předložit střednědobý fiskálně-strukturální plán. V souladu s požadavky reformovaného Paktu o stabilitě a růstu omezit růst čistých výdajů[21] v roce 2025 na míru, která je v souladu se zachováním schodku veřejných financí pod referenční hodnotou 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě, a udržet veřejný dluh ve střednědobém horizontu na obezřetné úrovni.

2. Posílit správní kapacitu pro správu fondů EU, urychlit investice a udržet tempo provádění reforem. Řešit vznikající zpoždění, aby bylo možné pokračovat v rychlém a účinném provádění plánu pro oživení a odolnost včetně kapitoly REPowerEU, a zajistit dokončení reforem a investic do srpna 2026. Urychlit provádění programů v rámci politiky soudržnosti. V rámci svého přezkumu v polovině období se i nadále zaměřovat na dohodnuté priority a zároveň zvažovat příležitosti, které poskytuje iniciativa Platformy strategických technologií pro Evropu ke zlepšení konkurenceschopnosti.

3. Pro posílení konkurenceschopnosti: i) zlepšit přístup k různým zdrojům financování a podpořit kapitálové trhy usnadněním účasti drobných investorů na trhu s dluhopisy, řešením překážek pro kotaci a posílením správy a řízení společností s cílem zvýšit atraktivitu akciového trhu; ii) snížit nedostatek pracovních sil a kvalifikovaných pracovníků posílením základních dovedností, podporou prohlubování dovedností a změn kvalifikace a zlepšením přístupu k formální domácí a komunitní dlouhodobé péči; a iii) řešit roztříštěnost veřejných institucí, které provádějí činnosti v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zajištěním komplexního a závazného přístupu ke slučování různých podpůrných funkcí, posílením finančních pobídek pro slučování a zajištěním podpory příslušných strategických cílů v rámci dohod o plánovaných

[21] Podle čl. 2 odst. 2 nařízení 2024/1263 se „čistými výdaji“ rozumí veřejné výdaje očištěné o úrokové výdaje, diskreční opatření na straně příjmů, výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií, cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a jednorázová a jiná dočasná opatření.

výsledcích mezi ministerstvem vědy a školství a veřejnými výzkumnými institucemi a vysokoškolskými institucemi.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně